

Zdeněk Vejvoda, PLZEŇSKO V LIDOVÉ PÍSNÍ I. ANTOLOGIE HISTORICKÝCH ZÁPISŮ HUDEBNÍHO FOLKLORU 19. A 20. STOLETÍ. *Folklorní sdružení – Etnologický ústav AV ČR, v. v. i., Praha 2011, 647 s.*–

Rozsáhlou práci, jakou se mnozí vědci prezentují na konci svého života, vydal péčí Folklorního sdružení ČR za podpory Krajského úřadu Plzeňského kraje mladý pracovník oddělení etnomuzikologie Etnologického ústavu AV ČR Zdeněk Vejvoda.

První svazek publikace s názvem *Plzeňsko v lidové písni* s podtitulem *Antologie historických zápisů hudebního folkloru 19. a 20. století* tvoří dva obsáhlé oddíly: kulturně historická studie s tématem sběratelství lidových písní na Plzeňsku a kritická edice lidových písní a instrumentálních melodií. Autor rovněž vymezuje národopisnou oblast Plzeňska. Do širšího regionu, jehož se týká zpracované téma, začleňuje i Kralovicko, Plasko, ale také Radnicko a Rokycansko, na jihu Blovicko a na západě Stříbrsko a Chotěšovsko. Z tohoto území pocházejí některé popěvky zaznamenané již koncem 18. století Janem Jeníkem z Bratřic, který více než dvacet let (1778–1799) sloužil u plzeňského vojenského pluku. Řada zápisů písní z Plzeňska je obsažena také v guberniální sbírce z roku 1819 či v tištěných sbírkách Karla Jaromíra Erbena. V dalších letech se na sběru podílely nejrůznější spolky a korporace. Výrazný obrat k zájmu o folklor podnítila v celé zemi Národopisná výstava československá konaná v Praze v roce 1895, na níž se také Plzeň důstojně prezentovala. Jak bohatě dokládají další kapitoly, sběrem lidových písní se zabývala jak řada veřejnosti známých osobností, tak lidé dnes téměř zapomenutí. V mnoha případech šlo o venkovské učitele, jejichž

medailony jsou v knize doplněny bohatou ikonografií, výběrem literatury apod. Studii uzavírá krátké pojednání o písních z Plzeňska, které vyšly tiskem, a obecná charakteristika lidových písní plzeňské oblasti.

Po několikastránkovém soupisu pramenů (s. 170–176) užitých ke komparaci následuje druhá část rozsáhlé práce. Jedná se o kritickou edici více než 350 písní, které autor rozdělil do tří tematických bloků: písně milostné (117 záznamů), taneční a žertovné (220) a pijácké (16). Další písňové žánry jsou připraveny do chystaného druhého svazku této publikace. Písně jsou doplněny základní pasportizací, srovnávacími odkazy a vysvětlivkami, pro praktické užití jsou transponovány do hlasově vhodných poloh. Edice tak poslouží odborníkům i široké veřejnosti. Celá publikace je doplněna nápaditými ilustracemi plzeňského výtvarníka Daniela Ladmana.

Ve své práci prezentoval Zdeněk Vejvoda lidový zpěvní repertoár plzeňského venkova sledovaného období v plné šíři a pestrosti. O serióznosti přístupu svědčí i neobyčejně bohaté přílohy: soupis užitých pramenů, zkratek, symbolů, rejstříky textových incipitů s číslem nápěvu, šifrou pramene a údaji o sběrateli a zpěvácích, dále poznámky k písním, které upřeshňují zásahy editora do originálního znění zápisů, či rejstřík názvů tanců. Seznam sběratelů uvádí jejich jména, ale i počet nasbíraných písní. Seznam informátorů nepostrádá jejich životní data a zaměstnání. Studii i připojenou edici lze pokládat za úspěšné završení snahy mnoha generací sběratelů, jejichž motivaci, způsob práce a výsledky v podobě národopisných záznamů Zdeněk Vejvoda ve výstižném výběru představil.

Jaroslav Fiala (PeF ZČU)